

Виконання Міської програми вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища за I півріччя 2025 року

Зменшення навантаження на стан навколишнього природного середовища є пріоритетом навіть в умовах воєнної агресії російської федерації проти України, що досягається шляхом координації суб'єктів господарювання за виконанням природоохоронних заходів Міської програми вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016 – 2025 роки (надалі - Міська екологічна програма, програма), яка є основним документом природоохоронної діяльності в місті.

За інформацією промислових підприємств міста у I півріччі 2025 року обсяг: викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря залишився на рівні аналогічного періоду минулого року та становить 39,2 тис тонн; утворення відходів – 72,4 млн. тонн, розміщення – 54,7 млн. тонн.

У сфері охорони атмосферного повітря:

1) Промисловими підприємствами – учасниками Міської екологічної програми забезпечено:

виконання комплексу заходів з пилопригнічення пилюючих поверхонь відвалів, хвостосховищ, що сприяло запобіганню надходження у атмосферне повітря більше 749 тонн забруднюючих речовин. Зокрема здійснено замив 289 га площі сухих поверхонь хвостосховищ, закріплення понад 165 га шляхом озеленення та використання зв'язуючих речовин;

запобігання надходженню у атмосферне повітря понад 3,5 тис. тонн забруднюючих речовин при проведенні масових вибухів у кар'єрах, що досягнуто завдяки проведенню комплексу технологічних та організаційно-технічних заходів, використанню зовнішньої та внутрішньої гідрозабійки із використанням реагенту на гуматовій основі, розчину «Гідрогелю»;

пилопригнічення 75 вулиць житлових масивів у зоні впливу виробничої діяльності та що межують із санітарно-захисними зонами підприємств;

2) ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» зупинено на консервацію обертові печі №№4,5 вогнетривно-вапняного цеху.

3) Проведено заходи з контролю за дотриманням суб'єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства у частині виконання робіт, спрямованих на пилопридушення, а також заходів з розпланування, упорядкування та озеленення санітарно-захисної зони підприємств. Зокрема проведено обстеження територій ТОВ «Рудомайн», «УКРАЇНСЬКА ГІРНИЧОДОБУВНА КОМПАНІЯ», ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», ПрАТ «ЦГЗК», «ПВНГЗК», АТ «ПВДГЗК».

У сфері охорони та збереження водойм міста:

Ураховуючи, що з 2023 року річки Інгулець та її ліва притока р. Саксагань стали джерелами питного водопостачання мешканців міста надважливим є питання поліпшення їх гідрологічного стану та відновлення водності. У цьому напрямку:

1) Для підтримання нормативної якості води на водозаборі р. Інгулець-Південне водосховище з початку року подано понад 200 млн. м³ дніпровської води каналом Дніпро-Інгулець;

2) Забезпечено подачу понад 290 тис. м³ води з Карачунівського водосховища до річки Стара Саксагань в рамках реалізації заходу з відновлення водності річки, її проточності та покращення гідрологічного режиму;

3) У рамках виконання заходів, направлених на охорону та раціональне ви-користання водних ресурсів:

промисловими підприємствами перехоплено та повернуто 18,9 млн. м³ води до системи оборотного водопостачання;

замінено 14,84 км зношених та аварійних ділянок водопровідної та каналізаційної мережі КП «Кривбасводоканал»;

4) Коштом міського фонду охорони навколишнього природного середовища реалізуються заходи направлені на запобігання забруднення навколишнього природного середовища неочищеними стічними водами, зокрема проєкти:

а) «Будівництво ділянки самопливного каналізаційного колектора від мкрн. Сонячний»;

б) «Нове будівництво господарсько-побутової самопливної каналізаційної мережі та каналізаційної насосної станції з напірним колектором по вул. Одеська в Саксаганському районі»;

5) Координується діяльність виконкомів районних у місті рад щодо проведення робочими групами обстеження водоохоронних зон поверхневих водних об'єктів. Протягом 2025 року, проведено 74 обстеження водоохоронної зони річок Інгулець та Саксагань, виявлено та ліквідовано 8 несанкціонованих витоків.

У травні поточного року під час відвідування Кривого Рогу Міністерки захисту довкілля та природних ресурсів України, а також у липні під час засідання Комітету Верховної ради України з питань екологічної політики та природокористування, виконкомом Криворізької міської ради порушено питання щодо необхідності реалізації проєктів з відновлення водності та комплексного оздоровлення річок Інгулець та Саксагань, забезпечення з 2026 року фінансування з державного бюджету заходу із перекидання води каналом Дніпро – Інгулець, для водозабезпечення м. Кривого Рогу.

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України підтримано ініціативу виконкому Криворізької міської ради щодо реалізації проєкту «Підвищення водності та поліпшення гідрологічного режиму р. Саксагань на території Дніпропетровської області – будівництво».

Крім того, з метою відвернення загрози погіршення якості води на р. Інгулець через фільтраційні процеси зі ставка-накопичувача б. Свистунова й для забезпечення мешканців Криворізької агломерації якісним водопостачанням перед Кабінетом Міністрів України, Фондом державного майна України, Міністерством довкілля та природних ресурсів України ініційовано питання відновлення дії та актуалізації термінів реалізації плану управління шахтними водами Кривбасу у 2025 році.

У сфері сталого управління відходами:

1) Промислові відходи обсягом понад 42 млн тонн повторно використано для будівництва технологічних автомобільних і залізничних шляхів відповідно до будівельних норм, виробництва щебеню, проведення гірничотехнічної рекультивації земель тощо.

2) Здійснюється розробка проєкту «Нове будівництво комплексу з перероблення, знешкодження та складування твердих побутових відходів у Металургійному районі міста м. Кривого Рогу Дніпропетровської області».

3) ТОВ «Екоспецтранс» придбано 3 сміттєвози та 300 контейнерів об'ємом 1,1 м³ для збору побутових відходів.

У сфері моніторингу навколишнього природного середовища

У сфері розбудови та удосконалення системи моніторингу управління екологією, як органом управління якістю атмосферного повітря забезпечено комплексний підхід до моніторингу показників повітря, а також розвиток автоматизованої системи спостереження. У цьому напрямку:

У 2024 році міську автоматичну систему моніторингу атмосферного повітря (надалі – система моніторингу) розширено індикативною станцією. Наразі система моніторингу охоплює 35 постів автоматичного спостереження, з яких 6 постів – КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу» Криворізької міської ради та 29 промислових постів.

В рамках реалізації Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря на 2022-2026 роки для агломерації «Кривий Ріг» здійснюється розробка проекту розбудови та удосконалення міської автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря, що передбачає здійснення аналізу наявної автоматизованої системи моніторингу повітря, визначення місць розташування та кількості пунктів спостережень, картографічний матеріал мережі, визначення методів моделювання та об'єктивного оцінювання забруднюючих речовин для агломерації Кривий Ріг, удосконалення програмного забезпечення.

З метою більш повної та об'єктивної інформації про довкілля, за рахунок коштів міського фонду охорони навколишнього природного середовища здійснюється лабораторний моніторинг показників стану навколишнього природного середовища.

У поточному році відібрано 1 470 проб, з них: 297 проби атмосферного повітря вздовж транспортних магістралей, на межі санітарно-захисної зони під час проведення масових вибухів у кар'єрах, 1 063 проб водних об'єктів міста, 110 проб ґрунтів. Для проведення моніторингових досліджень атмосферного повітря у селітебній зоні міста залучено пересувну станцію екологічного моніторингу КП «Центр екологічного моніторингу» Дніпропетровської обласної ради. Результати моніторингу висвітлено на сторінці управління екології виконкому Криворізької міської ради у мережі Facebook та направлено до Державної екологічної інспекції придніпровського округу (Кіровоградська та Дніпропетровська області), Криворізького міського управління Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області, промисловим підприємствам міст, виконкомам районних у місті рад для вжиття заходів в рамках визначених чинним законодавством повноважень.

У сфері озеленення міста:

Висадження зелених насаджень є однією з основ, що сприяє поліпшенню стану навколишнього природного середовища, покращенню якості повітря та зниженню рівня шуму, забезпечує благоустрій територій та облаштування квітучих зелених зон для комфортних умов проживання мешканців та гостей міста.

Протягом 2025 року в рамках Міської екологічної програми висаджено понад 8 600 зелених насаджень, з них:

7 682 зелених насаджень на територіях загального користування;

1 006 зелених насаджень на територіях промислових підприємств, з них 838 дерев в санітарно-захисній зоні.

Для зменшення площі розповсюдження карантинних рослин проведено заходи на площі 1 880,18 га, з них:

1 502,74 га на територіях загального користування;

377,44 га промисловими підприємствами.

У сфері підвищення рівня суспільної екологічної свідомості:

1) Під головуванням в.о. міського голови Юрія Вілкула проведено зустріч з науковцями і студентами Криворізького національного університету, кафедри екології та фахівцями з екологічних питань промислових підприємств міста. Обговорено наукові дослідження, екологічні проекти та якомога ширшу залученість як студентів так і науковців до великої комплексної роботи з вирішення екологічних питань Кривого Рогу.

2) Проведено щорічний міський конкурс студентських наукових робіт з питань екології. Переможці та учасники конкурсу відзначено на урочистому засіданні з нагоди Всесвітнього дня охорони навколишнього природного середовища.

3) Прийнято участь:

у заходах присвяченому молодіжному проєкту «UPSHIFT», що направлений на активне залучення молоді до реалізації ініціатив, спрямованих на розвиток міста та вирішення його актуальних проблем, зокрема у сфері екології. Проєкт організовано ЮНІСЕФ у співпраці з міською владою;

панельній дискусії з теми «Роль бізнесу в екологічній трансформації: чи можливе «зелене» виробництво?», на якій обговорено можливості впровадження інноваційних та екологічних технологій, як реальний шлях до зменшення шкідливих викидів;

практичному воркшопі щодо збереження та розвитку зелених зон міста Кривого Рогу, який проходив у Криворізькому педагогічному університеті, із залученням європейського експерта з рекреаційного розвитку, професора Таллінського університету.

4) Розміщено 22 плакати соціальної реклами екологічного спрямування на території міста.